

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Національного
університету «Чернігівська
політехніка»

31 серпня 2020 р. протокол № 6

Введено в дію наказом ректора
від 31 серпня 2020 р. № 26

ПОЛОЖЕННЯ
про підвищення кваліфікації педагогічних
і науково-педагогічних працівників
Національного університету
«Чернігівська політехніка»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (далі – Положення) Національного університету «Чернігівська політехніка» (далі – Університет) розроблено у відповідності до Закону України «Про вищу освіту», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2019 р. № 1133), і визначає організаційні питання планування та проведення підвищення кваліфікації: процедуру, види, форми, обсяг (тривалість), періодичність, умови підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Університету, включаючи механізм оплати, умови й процедуру визнання результатів підвищення кваліфікації.

1.2. Педагогічні і науково-педагогічні працівники зобов'язані *постійно* підвищувати свою кваліфікацію, *але не рідше одного разу на п'ять років*.

Результати підвищення кваліфікації враховуються під час проведення атестації педагогічних працівників Університету, а також під час обрання на посаду за конкурсом чи укладення трудового договору з науково-педагогічними працівниками.

Обсяг підвищення кваліфікації встановлюється в годинах та кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС) за накопичувальною системою. Один кредит ЄКТС становить 30 годин.

1.3. Ректор, проректор, директор навчально-наукового інституту чи центру, декан факультету, завідувач кафедри, завідувач аспірантури, докторантури Університету, які вперше призначені на відповідну посаду, проходять підвищення кваліфікації відповідно до займаної посади протягом двох перших років роботи. Обсяги такого підвищення кваліфікації не може бути меншим ніж шість кредитів ЄКТС (не більше ніж 6 годин в день).

1.4. **Метою підвищення кваліфікації** педагогічних і науково-педагогічних працівників є їх професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.

1.5. Підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті.

1.6. Педагогічні та науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію *в Україні та за кордоном* (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом).

1.7. Педагогічні і науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами.

Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці, на виробництві тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

Основними видами підвищення кваліфікації є:

– *навчання за програмою підвищення кваліфікації*, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо;

– стажування.

Педагогічні та науково-педагогічні працівники самостійно обирають конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації (далі – суб'єкти підвищення кваліфікації).

1.8. Педагогічні та науково-педагогічні працівники з урахуванням результатів самооцінки компетентностей та професійних потреб, змісту власної викладацької діяльності та/або посадових обов'язків самостійно обирають конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації.

1.9. *Обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників устанавлюється в годинах та кредитах ЄКТС за накопичувальною системою.*

Підвищення кваліфікації педагогічними і науково-педагогічними працівниками здійснюється згідно з планом підвищення кваліфікації в Університеті на певний рік, що формується, затверджується і виконується відповідно до цього Положення.

Педагогічні і науково-педагогічні працівники мають право на підвищення кваліфікації поза межами плану підвищення кваліфікації Університету на відповідний рік.

1.10. *Суб'єктом підвищення кваліфікації може бути Університет (структурний підрозділ Університету), наукова установа, інша юридична чи фізична особа, у тому числі фізична особа – підприємець, що провадить освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації педагогічних та/або науково-педагогічних працівників.*

Суб'єкт підвищення кваліфікації може організовувати освітню діяльність у сфері підвищення кваліфікації за місцем провадження власної освітньої діяльності та/або за місцем роботи педагогічних та/або науково-педагогічних працівників, за іншим місцем (місцями) та/або дистанційно, якщо це передбачено договором та/або відповідною програмою.

Педагогічні та науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію у різних суб'єктів підвищення кваліфікації.

1.11. *Програма підвищення кваліфікації (додаток 1) затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації та повинна містити інформацію про її розробника (розробників), найменування, мету, напрям, зміст, обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та в кредитах ЄКТС, форму (форми) підвищення кваліфікації, перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться (загальні, фахові тощо).*

Програма також може містити інформацію про:

– розподіл годин за видами діяльності (консультація; аудиторна, практична, самостійна і контрольна робота тощо);

– особу (осіб), які виконують програму (рівень вищої освіти, категорія, науковий ступінь, педагогічне / вчене звання, місце та/або досвід роботи тощо);

– строки виконання програми;

– місце виконання програми (за місцезнаходженням суб'єкта підвищення кваліфікації та/або за місцезнаходженням замовника тощо), очікувані результати навчання;

- вартість (у разі встановлення) або про безоплатний характер надання освітньої послуги;
- графік освітнього процесу;
- мінімальну та максимальну кількість осіб в групі;
- академічні, професійні можливості за результатами опанування програми;
- можливість надання подальшої підтримки чи супроводу;
- додаткові послуги (організація трансферу, забезпечення проживання і харчування, перелік можливих послуг для осіб з інвалідністю тощо);
- документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації тощо.

Обсяг (тривалість) програми підвищення кваліфікації визначається відповідно до її фактичної тривалості в годинах без урахування самостійної (позааудиторної) роботи або в кредитах ЄКТС з урахуванням самостійної (позааудиторної) роботи.

Суб'єкти підвищення кваліфікації можуть розробляти програми підвищення кваліфікації на основі типових програм підвищення кваліфікації, що затверджуються МОН.

Суб'єкти підвищення кваліфікації забезпечують відкритість і доступність інформації про кожну власну програму підвищення кваліфікації шляхом її оприлюднення на своїх веб-сайтах.

1.12. *Стажування* здійснюється за індивідуальною програмою, що розробляється і затверджується суб'єктом підвищення кваліфікації.

Індивідуальна програма стажування повинна містити інформацію про її обсяг (тривалість) та очікувані результати навчання. Індивідуальна програма стажування може містити також іншу інформацію, що стосується проходження стажування педагогічним та/або науково-педагогічним працівником.

Між Університетом та суб'єктом підвищення кваліфікації укладається **договір**, що передбачає стажування одного чи декількох працівників Університету. У такому випадку індивідуальна (індивідуальні) програма (програми) є невід'ємним (невід'ємними) додатком (додатками) до договору.

За пропозицією однієї із сторін договору, до нього можуть вноситися зміни (уточнення) шляхом укладення відповідної додаткової угоди (додатка до угоди).

Стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників може здійснюватися в закладах освіти, установах, організаціях та на підприємствах.

Стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників Університету може здійснюватися в Університеті (структурному підрозділі Університету), іншому закладі освіти або науковій установі. *Керівником* такого стажування призначається науково-педагогічний чи науковий працівник, який працює у суб'єкта підвищення кваліфікації за основним місцем роботи, має науковий ступінь та/або вчене звання і не менше десяти років досвіду роботи на посадах науково-педагогічних чи наукових працівників.

Стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників у інших суб'єктів підвищення кваліфікації здійснюється під керівництвом працівника,

який має відповідний досвід роботи та кваліфікацію (далі – керівник стажування).

Оплата праці керівника стажування у інших суб'єктів підвищення кваліфікації визначається такими суб'єктами підвищення кваліфікації самостійно або на підставі укладених договорів про стажування педагогічних та/або науково-педагогічних працівників.

Обсяг підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних та науково-педагогічних працівників протягом п'яти років не може бути меншим ніж шість кредитів ЄКТС. Один день підвищення кваліфікації (стажування) оцінюється у 6 годин або 0,2 кредиту ЄКТС.

1.13. *За результатами* проходження підвищення кваліфікації педагогічним та науково-педагогічним працівникам *видається документ про підвищення кваліфікації* (технічний опис, дизайн, спосіб виготовлення, порядок видачі та обліку якого визначається відповідним суб'єктом підвищення кваліфікації).

Перелік виданих документів про підвищення кваліфікації оприлюднюється на веб-сайті суб'єкта підвищення кваліфікації протягом 15 календарних днів після їх видачі та містить таку інформацію:

- прізвище та ініціали (ініціал імені) педагогічного або науково-педагогічного працівника, який пройшов підвищення кваліфікації;
- форму, вид, тему (напряму, найменування) підвищення кваліфікації та його обсяг (тривалість) в годинах або кредитах ЄКТС;
- дату видачі та обліковий запис документа про підвищення кваліфікації.

У документі про підвищення кваліфікації повинні бути зазначені:

- повне найменування суб'єкта підвищення кваліфікації (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) фізичної особи, яка надає освітні послуги з підвищення кваліфікації педагогічним та/або науково-педагогічним працівникам (для фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб – підприємців);

- тема (напряму, найменування), обсяг (тривалість) підвищення кваліфікації у годинах та/або кредитах ЄКТС;

- прізвище, ім'я та по батькові (у разі наявності) особи, яка підвищила кваліфікацію;

- опис досягнутих результатів навчання;

- дата видачі та обліковий запис документа;

- найменування посади (у разі наявності), прізвище, ініціали (ініціал імені) особи, яка підписала документ від імені суб'єкта підвищення кваліфікації та її підпис.

Документи про підвищення кваліфікації (сертифікати, свідоцтва тощо), що були видані за результатами проходження підвищення кваліфікації у суб'єктів підвищення кваліфікації – нерезидентів України, можуть містити іншу інформацію, ніж визначено цим пунктом, та потребують визнання вченою радою Національного університету «Чернігівська політехніка».

2. ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

2.1. Результати підвищення кваліфікації у суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, не потребують окремого визнання чи підтвердження.

Результати підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації та порядок їх визнання визнаються та встановлюється відповідно рішенням Вченої ради Університету.

2.2. Педагогічний або науково-педагогічний працівник *протягом одного місяця після завершення підвищення кваліфікації подає до Вченої ради Університету клопотання про визнання результатів підвищення кваліфікації та документ про проходження підвищення кваліфікації.*

У разі підвищення кваліфікації шляхом *інформальної освіти (самоосвіти)* замість документа про підвищення кваліфікації *подається звіт (додаток 2) про результати підвищення кваліфікації, а також творча робота, персональне розроблення електронного освітнього ресурсу, що виконані в процесі (за результатами) підвищення кваліфікації та оприлюднені на веб-сайті закладу освіти та/або в електронному портфоліо педагогічного або науково-педагогічного працівника (у разі наявності).*

Клопотання протягом місяця з дня його подання розглядається на засіданні вченої ради Національного університету «Чернігівська політехніка».

Для визнання результатів підвищення кваліфікації *вчена рада Університету заслуховує педагогічного або науково-педагогічного працівника щодо якості виконання програми підвищення кваліфікації, результатів підвищення кваліфікації, дотримання суб'єктом підвищення кваліфікації умов договору та повинна прийняти рішення про:*

- визнання результатів підвищення кваліфікації;
- невизнання результатів підвищення кваліфікації.

У разі невизнання результатів підвищення кваліфікації вчена рада Національного університету «Чернігівська політехніка» може надати рекомендації педагогічному або науково-педагогічному працівнику щодо повторного підвищення кваліфікації у інших суб'єктів підвищення кваліфікації та/або прийняти рішення щодо неможливості подальшого включення такого суб'єкта підвищення кваліфікації до плану підвищення кваліфікації закладу освіти до вжиття ним дієвих заходів з підвищення якості надання освітніх послуг.

Результатом підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників у суб'єктів підвищення кваліфікації, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою, може бути присвоєння їм повних та/або часткових професійних та/або освітніх кваліфікацій у встановленому законодавством порядку.

2.3. Окремі види діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників (участь у програмах академічної мобільності, наукове стажування,

самоосвіта, здобуття наукового ступеня, вищої освіти) можуть бути визнані як підвищення кваліфікації відповідно до цього Положення.

Процедура зарахування окремих видів діяльності, їх результатів та обсяг підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти визначаються вченою радою Національного університету «Чернігівська політехніка».

2.4. *Участь педагогічних та науково-педагогічних працівників у програмах академічної мобільності на засадах, визначених Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність*, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 66, ст. 2183), та іншими актами законодавства, визнається вченою радою Національного університету «Чернігівська політехніка» як підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників.

Обсяг підвищення кваліфікації шляхом участі педагогічного або науково-педагогічного працівника у програмі академічної мобільності зараховується в межах визнаних результатів навчання, але не більше ніж 30 годин або один кредит ЄКТС на рік.

2.5. *Наукове стажування науково-педагогічних працівників Національного університету «Чернігівська політехніка», що здійснюється відповідно до статті 34 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», може бути визнане вченою радою Університету як підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників.*

Один тиждень наукового стажування науково-педагогічних працівників зараховується як підвищення кваліфікації в обсязі 30 годин або одного кредиту ЄКТС.

2.6. Результати інформальної освіти (самоосвіти) педагогічних або науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та/або вчене, почесне чи педагогічне звання (крім звання “старший вчитель”), можуть бути визнані вченою радою Національного університету «Чернігівська політехніка» як підвищення кваліфікації педагогічних або науково-педагогічних працівників.

Обсяг підвищення кваліфікації шляхом інформальної освіти (самоосвіти) зараховується відповідно до визнаних результатів навчання, але не більше 30 годин або одного кредиту ЄКТС на рік.

2.7. *Здобуття першого (бакалаврського), другого (магістерського) рівня вищої освіти, третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня або наукового рівня вищої освіти вперше або за іншою спеціальністю у межах професійної діяльності або галузі знань визнається як підвищення кваліфікації педагогічних або науково-педагогічних працівників.*

Заклади вищої освіти, які здійснюють підготовку здобувачів за державним (регіональним) замовленням, можуть надавати направлення на навчання за державним (регіональним) замовленням педагогічним (науково-педагогічним) працівникам закладів освіти та науково-методичних установ за заочною або вечірньою формою здобуття освіти в межах вакантних місць відповідної спеціальності (спеціалізації) та курсу (року навчання) в разі відсутності на них здобувачів вищої освіти, які навчаються за кошти фізичних

(юридичних) осіб і мають право на переведення на місця державного (регіонального) замовлення відповідно до законодавства.

Обсяг підвищення кваліфікації шляхом здобуття наукового ступеня, рівня вищої освіти зараховується відповідно до встановленого обсягу освітньо-професійної (освітньо-наукової, освітньо-творчої) програми у годинах або кредитах ЄКТС, за винятком визнаних (зарахованих) результатів навчання з попередньо здобутих рівнів освіти.

3. ФІНАНСУВАННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

3.1. Джерелами фінансування підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників є кошти державного, місцевих бюджетів, кошти фізичних та/або юридичних осіб, інші власні кошти Університету, інші джерела, не заборонені законодавством.

У разі підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, інших коштів, затверджених у кошторисі Університету на підвищення кваліфікації, укладення договору між керівником закладу освіти та суб'єктом підвищення кваліфікації із зазначенням джерела фінансування підвищення кваліфікації є обов'язковим.

3.2. За рахунок коштів, передбачених у кошторисі Університету, здійснюється фінансування підвищення кваліфікації в обсязі, встановленому законодавством, і відповідно до плану підвищення кваліфікації:

– педагогічних та науково-педагогічних працівників, які працюють у таких закладах за основним місцем роботи;

– педагогічних та науково-педагогічних працівників, які забезпечують надання загальної середньої освіти, працюючи за сумісництвом у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти.

3.3. Самостійне фінансування підвищення кваліфікації здійснюється:

– педагогічними і науково-педагогічними працівниками Національного університету «Чернігівська політехніка», які працюють у ньому за основним місцем роботи і проходять підвищення кваліфікації поза межами плану підвищення кваліфікації закладу освіти;

– іншими особами, які працюють у закладах освіти на посадах педагогічних або науково-педагогічних працівників за суміщенням або сумісництвом.

3.4. На час підвищення кваліфікації педагогічним або науково-педагогічним працівником відповідно до затвердженого плану з відривом від виробництва (освітнього процесу) в обсязі, визначеному законодавством, за педагогічним або науково-педагогічним працівником зберігається місце роботи (посада) із збереженням середньої заробітної плати.

Витрати, пов'язані з підвищенням кваліфікації, відшкодовуються у порядку, визначеному законодавством.

3.5. Факт підвищення кваліфікації педагогічного або науково-педагогічного працівника підтверджується актом про надання послуги з

підвищення кваліфікації, який складається в установленому законодавством порядку, підписується керівником Національного університету «Чернігівська політехніка» або уповноваженою ним особою та суб'єктом підвищення кваліфікації. Такий акт є підставою для оплати послуг суб'єкта підвищення кваліфікації згідно з укладеною угодою щодо підвищення кваліфікації.

ЗАТВЕРДЖЕНО

_____ (посада керівника)

_____ (назва установи)

_____ (підпис) (прізвище, ім'я, по батькові керівника)

" ____ " _____ 20__ року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор
Національного університету
«Чернігівська політехніка»

_____ (підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)
" ____ " _____ 20__ року

**ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації (стажування)**

_____ (прізвище та ініціали працівника)

_____ (посада, найменування кафедри (структурного підрозділу),

_____ (науковий ступінь, вчене звання)

_____ (найменування вищого навчального закладу, в якому працює науково-педагогічний працівник)

В _____

(найменування установи, в якій здійснюватиметься підвищення кваліфікації (стажування))

Строк підвищення кваліфікації (стажування) від « ____ » _____ 20__ року
до « ____ » _____ 20__ року

_____ (обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або в кредитах ЄКТС)

Форма навчання - _____

(за денною, очно-дистанційною, заочною, вечірньою, дистанційною формою навчання)

Мета підвищення кваліфікації (стажування) _____

Тема підвищення кваліфікації (стажування) _____

Очікуванні результати навчання (стажування)

№ з/п	Зміст навчання (стажування)	Години/кредити	Очікувані результати навчання (стажування)

Науково-педагогічний працівник

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Завдання індивідуальної програми розглянуто на засіданні _____
(найменування кафедри)

«___» _____ 20__ року, протокол № _____.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Завдання індивідуальної програми розглянуто на засіданні _____
(найменування кафедри, іншого
структурного підрозділу, в якому відбувається підвищення кваліфікації (стажування))

«___» _____ 20__ року, протокол № _____.

Завідувач кафедри

(структурного підрозділу)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Національного університету
«Чернігівська політехніка»

(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)
« _____ » _____ 202_ року

**Звіт
про підвищення кваліфікації (стажування)**

Прізвище, ім'я, по батькові _____

Науковий ступінь _____

Вчене звання _____

Посада _____

Кафедра, інший структурний підрозділ _____

Тема підвищення кваліфікації (стажування) _____

Мета підвищення кваліфікації (стажування) _____

Найменування суб'єкта підвищення кваліфікації, де здійснювалось підвищення кваліфікації (стажування) _____

Строк підвищення кваліфікації (стажування) від « _____ » _____ 20 _____ року
до " _____ " _____ 20 _____ року

(обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та в кредитах ЄКТС)

Форма навчання - _____

(за денною, очно-дистанційною, заочною, вечірньою, дистанційною формою навчання)

Результати підвищення кваліфікації (стажування) _____

Документ, що підтверджує підвищення кваліфікації (стажування) _____

(назва, серія, номер, дата видачі документа, найменування закладу, що видав документ)

Працівник

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Національного університету «Чернігівська політехніка»

«__» _____ 20__ року, протокол № _____.

Висновки та рекомендації щодо використання результатів підвищення кваліфікації (стажування) _____

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

**Визнання результатів підвищення кваліфікації (стажування)
Вченою радою
Національного університету «Чернігівська політехніка»**

щодо якості виконання програми підвищення кваліфікації (стажування), результатів підвищення кваліфікації (стажування), дотримання суб'єктом підвищення кваліфікації (стажування) умов договору.

Рішення Вченої ради (визнання результатів підвищення кваліфікації (стажування) або невизнання результатів підвищення кваліфікації (стажування) _____

«__» _____ 202__ року, протокол № _____.

Голова Вченої ради

(підпис)

(прізвище та ініціали)